

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Z. K.**, bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. P. J., advokátom so sídlom v T., proti žalovanej **J. K.**, bývajúcej v S., zastúpenej Mgr. I. L., advokátom so sídlom v K., **v konaní o návrhu žalovanej na povolenie obnovy konania**, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 2 C 126/2007, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 4. marca 2010 sp. zn. 2 Co 335/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovaná je povinná **z a p l a t i t'** žalobcovi v lehote 3 dní trovy dovolacieho konania vo výške 75,24 € k rukám JUDr. P. J., advokáta so sídlom v T..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trebišov rozsudkom 12. marca 2007 č.k. 10 C 239/2006-24 (ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 11. apríla 2007) žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi 268 500 Sk s 3 % úrokom z omeškania ročne od 7. marca 2005 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 39 566 Sk na účet advokáta JUDr. P. J. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaná sa návrhom z 13. novembra 2007 podanom na Okresnom súde Trebišov domáhala obnovy vyššie uvedeného konania, ktoré sa viedlo na tomto súde pod sp. zn. 10 C 239/2006, v ktorom bola z dôvodu jej neznámeho pobytu zastúpená opatrovníkom a ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 12. marca 2007 č.k. 10 C 239/2006-24, ukladajúcim žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 8 912,57 €

(268 500 Sk) s príslušenstvom a náhradu trov konania. V návrhu na povolenie obnovy konania uviedla, že o začatí, priebehu a rozsudku vydanom v konaní, ktorého obnovu navrhuje nevedela, resp. sa dozvedela až 12. septembra 2007, pretože sa od júla 2006 zdržovala v zahraničí, kam vycestovala za zamestnaním. Ako dôkazy, ktoré nemohla bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní a ktoré môžu privodiť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie vo veci, označila svoj výsluch ako účastníčky konania a výsluch svedkyne svojej matky R. K., prostredníctvom ktorých by preukázala, že medzi ňou a žalobcom nebola uzavretá zmluva o pôžičke, tak ako ustálil súd v pôvodnom konaní. Nedostatok svojho zavinenia na tom, že vyššie uvedené dôkazy neboli označené a vykonané v pôvodnom konaní videla v tom, že pred svojím odchodom do zahraničia udelila plnomocenstvo na zastupovanie v pôvodnom konaní advokátovi JUDr. S. B., a v tom, že v základnom konaní neboli splnené zákonné podmienky pre ustanovenie jej opatrovníka z dôvodu jej neznáameho pobytu podľa § 29 ods. 2 O.s.p., pretože jej pobyt súdy dôsledne neprešetrili a súdne zásielky boli zasielané na jej neaktuálnu adresu trvalého pobytu.

Okresný súd Trebišov uznesením z 29. mája 2009 č.k. 2 C 126/2007-71 povolil obnovu konania, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 10 C 239/2006 (§ 228 ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p.). Rozhodol tak majúc preukázané, že žalovaná sa bez svojej viny nemohla aktívne zúčastniť prvostupňového konania. Policajný orgán nepreveril dostatočne skutočnosti o jej pobyte a informoval súd neúplne a zvádžajúco. V dôsledku toho ju nebolo možné v konaní vypočuť a vykonať tak dôkaz, ktorým by vyvrátila tvrdenia žalobcu o poskytnutí pôžičky.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu uznesením zo 4. marca 2010 sp. zn. 2 Co 335/2009 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh na obnovu konania zamietol. Zamietnutie návrhu na povolenie obnovy konania odôvodnil nespĺnením podmienok obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 O.s.p. a vyjadril sa aj k jednotlivým dôkazom, na podklade ktorých žalovaná navrhovala obnovu konania. Pokiaľ ide o výsluch žalovanej uviedol, že tento dôkaz nie je spôsobilý privodiť priaznivejšie rozhodnutie, pretože účastník nemusí vypovedať pravdu, čo je jeho právom v konaní. Tiež výsluch matky žalovanej nie je dôkazom, ktorý by nebolo možné vykonať v pôvodnom konaní, pretože v prípade vedomosti žalovanej o prebiehajúcim konaní, by jej nič nebránilo navrhnúť aj vykonanie tohto dôkazu.

Žalovaná podala proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie a domáhala sa jeho zrušenia a vrátenia veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p., pretože dovolaním je napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu. Dovolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a namietala, že vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v znení účinnom do 31. augusta 2003). Tvrdila, že svoje postavenie v sporovom konaní nezapríčinila neoznámením zmeny trvalého pobytu pošte, pretože takú povinnosť jej právne predpisy neukladajú. Opätovne poukázala na to, že pred odchodom do zahraničia udelila plnú moc právnemu zástupcovi, ktorý ju mal v danej právnej veci zastupovať a opätovne poukázala na nedostatočné preverovanie jej pobytu v základnom konaní príslušníkmi policajného zboru v rámci šetrenia miesta jej pobytu súdom. V súvislosti s argumentáciou odvolacieho súdu, že jej výpoveď ako účastníčky konania nemôže privodiť priaznivejšie rozhodnutie, poukázala na R 6/1968, podľa ktorého stačí, ak sa javí pravdepodobným, že dôkazy môžu privodiť pre navrhovateľa priaznivejšie rozhodnutie, teda nie je treba, aby v tomto smere dospel súd celkom k bezpečnému záveru.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že s právnym zástupcom, ktorému žalovaná udelila plnomocenstvo na zastupovanie v pôvodnom konaní, nikdy nekomunikoval a ani nemal vedomosť o tom, že žalovaná mu udelila plnomocenstvo na zastupovanie. Stotožnil sa s právnym názorom odvolacieho súdu, že žalovaná sa sama zbavila možnosti navrhovať dôkazy v základnom konaní tým, že nezanechala adresu na pošte a neoznámila ju ani jej matka policajným orgánom. Zároveň žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) po preskúmaní dovolania dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací

súd skúmal, či v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. a k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Vady zmätočnosti konania podľa § 237 O.s.p. a existenciu tzv. inej vady konania podľa § 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p. dovolateľka nenamietala a existenciu týchto vád nezistil ani dovolací súd.

Žalovaná v dovolaní namietala naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V danom prípade je teda predmetom dovolacieho prieskumu právny záver odvolacieho súdu, že v danom prípade neboli naplnené podmienky obnovy konania podľa § 228 ods.1 O.s.p.

Obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno za podmienok ustanovených v zákone dosiahnuť nápravu vo veci, v ktorej nebol skutkový stav v pôvodnom konaní zistený úplne alebo správne. Návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posudzovaní veci alebo nesprávností procesnej povahy; na nápravu týchto nesprávností slúžia podľa povahy rozhodnutia a charakteru namietanej nesprávnosti iné opravné prostriedky. Vecná nesprávnosť rozsudku napadnutého návrhom na obnovu konania nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania podľa § 228 ods. 1 O.s.p. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 15/2000).

Konanie o obnove prebieha v dvoch fázach. V prvej z nich (iudicium rescindens) súd skúma, či je obnova konania procesne prípustná; návrhu na obnovu konania v tejto fáze súd

bud' vyhovie alebo ho zamietne. Druhá fáza (iudicium rescissorium) predstavuje nové prerokovanie a rozhodnutie vo veci. Jedným z predpokladov procesnej prípustnosti návrhu na obnovu konania, na ktoré sa zameriava súd v prvej z uvedených fáz, je medziiným existencia skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, ktoré ten, kto navrhuje obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní (§ 221 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), a ďalej možnosť vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní (§ 221 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Dôvod prípustnosti obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p. sa uplatňuje v tých prípadoch, keď účastník konania nemohol bez svojej viny tvrdiť určitú skutočnosť alebo navrhnúť vykonanie určitého dôkazu, ktoré by pre neho mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Nemožnosťou použiť skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy bez svojej viny v pôvodnom konaní, sa rozumie nemožnosť vykonať dokazovanie v súdnom konaní alebo nemožnosť označiť či predložiť tieto skutočnosti, dôkazy alebo rozhodnutia účastníkom konania voči súdu (R 19/1975). Tak isto platí, že pokiaľ účastník zo svojej viny neuplatnil určitú skutočnosť v pôvodnom konaní, je vylúčený z ďalšieho jej uplatňovania aj s dôkazmi, ktoré majú túto skutočnosť preukázať (porovnaj napr. R 72/1954). Ustanovenie § 228 ods.1 písm. a/ O.s.p. má ako dôvod obnovy konania na zreteli také skutočnosti a dôkazy, ktoré sú v porovnaní s pôvodným konaní nové, teda v dobe pôvodného konania objektívne existujúce, ale z pohľadu účastníka konania vtedy nepoužiteľné bez toho, aby niesol vinu na tom, že o nich nevedel, prípadne nesplnil si povinnosť tvrdenia alebo povinnosť dôkaznú.

O možnosť vykonania dôkazov, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní (§ 228 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) ide vtedy, keď účastník v pôvodnom konaní síce označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak ním navrhnuté dôkazy nemohol súd vykonať z dôvodu prekážok objektívneho charakteru. Ustanovenie § 228 ods. 1 písm. b/ O.s.p. sa vzťahuje na prípady, v ktorých účastník konania tieto dôkazy voči súdu v pôvodnom konaní použil (dôkazy označil a navrhol ich vykonanie), nemohli byť ale súdom (ktorý vykonáva dokazovanie – vid' § 122 ods. 1 O.s.p.) vykonané preto, lebo tomu bránila nejaká objektívna prekážka.

V danom prípade žalovaná ani netvrdila, že ňou navrhovaný jej výsluch ako účastníčky konania a výsluch jej matky ako svedkyne sú novými dôkazmi a skutočnosťami, o ktorých nevedela počas pôvodného konania a ktoré vyšli najavo (stali sa jej známymi) až po

skončení pôvodného konania. Žalovanou navrhovaný jej výsluch ako účastníčky konania a aj dôkaz v podobe svedeckej výpovede jej matky, nie sú nielen „novými“ skutočnosťami a dôkazmi v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a zároveň nie sú ani dôkazmi a skutočnosťami, ktoré nemohla v pôvodnom konaní bez svojej viny použiť (§ 228 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Žalovaná tvrdila, že tieto skutočnosti a dôkazy nemohla použiť preto, že o pôvodnom konaní nevedela z dôvodu pobytu v cudzine. K tejto argumentácii dovolací dodáva, že vina žalovanej na ich nepoužití spočíva v tom, že vycestovala do zahraničia na dlhšiu dobu ako 3 mesiace bez toho, aby túto skutočnosť (pobyt v zahraničí dlhší ako 3 mesiace vrátane uvedenia štátu, miesta pobytu a predpokladanej doby pobytu) podľa § 9 zákona č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov SR oznámila príslušnej ohlasovni pobytu, v dôsledku čoho sa stal jej pobyt pre štátne orgány neznámy a v pôvodnom konaní jej bol ustanovený opatrovník v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p. Pokiaľ vedel účastník konania zastúpený opatrovníkom, ktorého mu ustanovil súd, o skutočnostiach alebo dôkazoch v dobe, kedy prebiehalo pôvodné konanie, nemôže sa ani v návrhu na obnovu konania dovolávať ich novosti, aj keď jeho opatrovník o nich nevedel. Námiетка účastníka konania, že mu nemal byť ustanovený opatrovník, ktorý ju v konaní zastupoval, lebo predpoklady pre takéto opatrenie neboli splnené, je uplatniteľná riadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiu súdu vydanom v konaní vedenom s opatrovníkom, t.j. v konaní pôvodnom.

Dôvodom obnovy, ako už bolo uvedené, nemôže byť nesprávny procesný postup súdu (či ustanovenie opatrovníka bez náležitého prešetrenia rozhodujúcich okolností) v konaní, obnovy ktorého sa účastník domáha. Nedostatok riadneho zastúpenia účastníka v pôvodnom konaní môže predstavovať iba procesnú vadu pôvodného konania, ktoré nielenže nie je relevantne prenositeľné do konania o jeho obnovu, predovšetkým však o nej platí, že skutočnosť v zmysle skutkovom (podľa § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) nezakladá.

O pôvodnom konaní teda nevedela žalovaná vlastnou vinou v dôsledku nesplnenia hlasovacej povinnosti svojho dlhodobého pobytu v zahraničí a nesie aj vinu na tom, že ňou uvádzané skutočnosti a dôkazy jej známe v čase pôvodného konania, neboli použité v tomto pôvodnom konaní. So zreteľom na uvedené dovolací súd sa stotožňuje s právnym záverom odvolacieho súdu o nenaplnení podmienok pre obnovu konania podľa § 228 ods. 1 O.s.p., pretože dôkazy a skutočnosti uvádzané žalovanou v návrhu na obnovu konania, nie sú skutočnosťami a dôkazmi, ktoré bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní.

K dovolateľkou namietanému ďalšiemu dôvodu jej dovolania, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, dovolací súd dodáva, že tento dovolací dôvod bol s účinnosťou už od 1. septembra 2003 (zákon č. 353/2003 Z.z.) vypustený z procesnej úpravy dovolacieho konania, preto sa ani dovolací súd nezaoberal otázkou, či tento dovolací dôvod v prejednávanej veci bol naplnený. Podľa § 241 ods. 2 O.s.p. totiž platí, že dovolanie možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v tomto ustanovení a dovolateľkou vyššie uvádzaný dôvod od 1. septembra 2003 už nepredstavuje relevantný dovolací dôvod.

Vzhľadom na obsah dovolania, z ktorého možno vyvodit', že žalovaná poukazuje aj na to, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre ustanovenie jej opatrovníka podľa § 29 ods. 2 O.s.p. z dôvodu jej neznámeho pobytu, dodáva dovolací súd nasledovné. Návrh na obnovu konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, prostredníctvom ktorého je možné dosiahnuť nápravu vo veci, v ktorej skutkový stav v pôvodnom, základnom konaní nebol zistený úplne alebo správne; návrhom na obnovu konania ale nie je možné domáhať sa nápravy prípadných pochybení v právnom posúdení veci (pozri aj ZSP č. 15/2002, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 83/99) alebo nápravy procesných pochybení, ku ktorým prípadne v pôvodnom konaní došlo. Ak aj v danom prípade neboli naplnené zákonné podmienky pre ustanovenie opatrovníka žalovanej z dôvodu jej neznámeho pobytu, nie je toto procesné pochybenie relevantné v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, pretože prekračuje rámec účelu tohto mimoriadneho opravného prostriedku slúžiaceho na nápravu nedostatkov v zisteniach skutkového stavu.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci odvolacím súdom a jeho záverom, že nie sú naplnené podmienky povolenia obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p., a preto dovolanie podľa § 243b O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia z 12. augusta 2010 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách

advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky vo výške 55,49 €, čo s náhradou za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (§ 16 ods. 3 vyhlášky, t.j. 7,21 €) a 20 % DPH (t.j. 12,54) predstavuje spolu 75,24 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2011

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková